

Muistio

25.10.2024

 VN/30890/2023
 VN/30890/2023-VM-22

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta ulkoasiainhallinnon maksuasetukseksi vuonna 2025

Ulkoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriön lausuntoa luonnoksesta asetukseksi ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuista vuonna 2025.

Voimassa oleva ulkoministeriön asetus (1123/2023) on tullut voimaan 1. tammi-kuuta 2024 ja on voimassa vuoden 2024 loppuun saakka.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maksulliseksi useita nykyisin maksutta käsiteltäviä ulkoministeriön suoritteita. Maksuasetuksessa esitetään muutettavaksi maksullisiksi kansallisen turvallisuusviranomaisen (NSA) suoritteet koskien kansainvälistä henkilöturvallisuusselvitystä, kansainvälistä yritysturvallisuusselvitystä, vierailulupaa sekä erillistä todistusta. Maksua ei ehdoteta perittäväksi valtion maksuperustelain 6 §:n 3 ja 4 momentin nojalla turvallisuusselvityslain (726/2014) tai kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetun lain (588/2004) mukaisesta turvallisuusselvityksestä, kun se koskee ulkoasiainhallintoon rekrytoitavaa henkilöä. Maksua ei myöskään ehdoteta perittäväksi silloin, kun se annetaan toisen valtion viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle vastavuoroisuusperiaatteen mukaisesti.

Lisäksi maksullisiksi esitetään muutettavan vientivalvontaan liittyvien lupien käsittelyt koskien yksittäislupia, koontilupia, ennakkopäätöksiä sekä valvonnalanaisustiedusteluja.

Ulkoministeriön EU:n pakoteasetusten nojalla käsittelemät poikkeusluvut esitetään säilytettäväksi edelleen maksuttomina.

Lisäksi maksuasetuksessa esitetään joitakin teknisiä ja sisällöllisiä muutoksia.

Muihin ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuihin ei esitetä tehtäväksi muutoksia.

Muistiossa todetaan, että v. 2024 ulkoministeriön maksullisten suoritteiden tuottojen arvioidaan olevan yhteensä 20,8 milj. euroa kokonaiskustannusvastaavuuden ollessa 48 %. Vuonna 2025 julkisoikeudellisten suoritteiden tuottojen arvioidaan olevan 25,6 milj. euroa ja kokonaiskustannusvastaavuuden 59 %.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
 +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö pitää hyvin kannatettavana, että ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksullisuutta laajennetaan koskemaan kansallisen turvallisuusviranomaisen ja ulkoministeriön vientivalvontayksikön tuottamia suoritteita. Muistion mukaan tuottojen arvioidaan tämän seurauksena nousevan n. 1 milj. euroa. Ulkoministeriöltä saatujen tietojen mukaan ulkoministeriö ei näe perusteltuna tehdä muutosta momentin 24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot päivitetyn asetuksen seurauksena vaan saaduilla lisätuloilla katetaan uusien suoritteiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia. Valtiovarainministeriö huomauttaa, että maksullisuuden laajentaminen kuitenkin aiempaan nähden parantaa ulkoministeriön toimintamenojärärahatilannetta.

Kuten aiemmissa lausunnoissaan valtiovarainministeriö pitää kustannusvastaavuuden matalaa tasoa huolestuttavana, vaikka sen vuonna 2025 arvioidaan nousevan vuodesta 2024. Heikon OKA vastaavuuden takana on vähentynyt kysyntä viisumien osalta Venäjän hyökkäyssodan alettua. Viisumin maksu määräytyy EU:n viisumisäännösten pohjalta mitä vastaavasti kiinteät kustannukset eivät kuitenkaan ole samassa määrin laskeneet ja toisaalta EU:n vaatimat IT-järjestelmien kehitys yms. työt kasvattavat viisumikäsittelyn kustannuksia. Valtiovarainministeriö kehottaa ulkoministeriötä jatkamaan sopeuttamistoimiaan alentuneeseen viisumikysyntään liittyen kustannusvastaavuuden parantamiseksi.

Jo aiemmin maksuasetukseen sisältyneiden suoritteiden hintoihin ei esitetä muutoksia. Suoritteiden hinnat ovat passia lukuun ottamatta lähellä omakustannusarvoja. Nykyistä passimaksua ei esitetä muutettavaksi, vaikka se tällä hetkellä on sen omakustannushintaa alempi. Passimaksun omakustannushintaa alemman suoritemaksun perusteena on, että passi matkustusasiakirjana toteuttaa Suomen kansalaisen oikeutta matkustaa Suomeen. Valtiovarainministeriö näkee, että ulkoministeriön tulisi pyrkiä siihen, että myös passin hinta vastaa omakustannushintaa.

Asetusluonnos täytyy valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (TM 021; 3.1.2002) kohdan 2.2.8 mukaan tuoda ennen päätöksen tekemistä käsiteltäväksi valtioneuvoston raha-asiainvaliokuntaan.

Valtiovarainministeriö voi puoltaa nykyistä asetuseruonnosta, mikäli ulkoministeriö huomioi yllä mainitut näkemykset valmistellessaan vuoden 2025 maksuasetusta.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Budjettineuvos

Johanna von Knorring

Liitteet

Jakelu UM Ulkoministeriö
UM EU-valmistelu, Minna-Kaisa Liukko

VN/30890/2023-VM-22

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: